

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **T. H.**, zastoupené Mgr. Bc. Ivou Jónovou, advokátkou se sídlem Bozděchova 97/2, Ústí nad Labem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2015, čj. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 6. 2016, čj. 18 Ad 41/2015-54,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

IV. Ustanovené zástupkyni žalobkyně, Mgr. Bc. Ivě Jónové, advokátce, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 1 573 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 26. 9. 2014, čj. X, kterým žalobkyni podle § 29 odst. 1 písm. d) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) od 30. 6. 2014 přiznala starobní důchod ve výši 4 186 Kč měsíčně.

II.

[2] Proti rozhodnutí žalované se žalobkyně bránila žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Krajský soud neshledal důvodnou námitku žalobkyně týkající se nezapočtení doby od 19. 4. 1991 do 30. 6. 1991 do doby pojištění pro účely posouzení nároku na starobní důchod, jelikož žalobkyně neprokázala, že pracovní poměr se zaměstnavatelem J. J. na pracovišti „Obchodní dům Ještěd Snack-bar“ v Liberci skutečně trval do 30. 6. 1991. Žalobkyně sice doložila pracovní smlouvu ze dne 29. 3. 1991, z níž vyplývalo, že pracovní poměr byl sjednán na dobu určitou od 1. 4. 1991 do 30. 6. 1991, tím však neprokázala, že pracovní poměr do 30. 6. 1991 skutečně trval. O tom, že pracovní poměr byl ukončen dříve než 30. 6. 1991 svědčí skutečnost, že v osobním listě důchodového pojištění je vyznačena doba zaměstnání u tohoto zaměstnavatele jen do 18. 4. 1991. Žalovaná proto nepochybila, pokud do doby pojištění započetla pouze dobu do uvedeného data, nikoli až do 30. 6. 1991. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce nezapočtení doby od 1. 2. 1994 do 31. 10. 1994 do doby pojištění. V řízení bylo jednoznačně prokázáno, že pracovní poměr žalobkyně v restauraci „Casino“ v Liberci vznikl teprve dne 1. 11. 1994 a trval do 31. 12. 1995. Uvedené podle krajského soudu vyplynulo z výslechu bývalého zaměstnavatele žalobkyně, J. P., z pracovní smlouvy ze dne 1. 11. 1994 a z potvrzení přihlášky a odhlášky žalobkyně z pojištění. Krajský soud proto uzavřel, že žalovaná v napadeném rozhodnutí správně do doby pojištění žalobkyně započetla pracovní poměr v restauraci „Casino“ v Liberci pouze v délce trvání od 1. 11. 1994 do 31. 12. 1995 (nikoli již od 1. 2. 1994). Důvodnou neshledal ani námitku nezohlednění polského rozhodnutí o stupni invalidity žalobkyně.

III.

[3] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, v níž navrhla rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatelka nesouhlasila s posouzením námitky nezapočtení doby od 19. 4. 1991 do 30. 6. 1991, po kterou podle svého tvrzení pracovala na pracovišti „Obchodní dům Ještěd Snack-bar“ v Liberci, do doby pojištění. Uvedla, že žalované předložila pracovní smlouvu s dobou trvání pracovního poměru na dobu určitou od 1. 4. 1991 do 30. 6. 1991. Touto smlouvou doložila uzavření pracovního poměru a také to, že podle ní vykonávala práci. Jelikož v řízení nebyla tato skutečnost jiným důkazem vyvrácena (nebyl prokázán opak), měla žalovaná stěžovatelce započíst do doby pojištění rovněž dobu od 19. 4. 1991 do 30. 6. 1991.

[5] Stejně tak měla žalovaná do doby pojištění započíst dobu od 1. 2. 1994 do 31. 10. 1994, po kterou stěžovatelka podle svého tvrzení pracovala na pracovišti „Casino“ v Liberci. Žalovaná pochybila, pokud uvedenou dobu do doby pojištění nezapočetla.

[6] Dále stěžovatelka poukázala na skutečnost, že v řízení nebylo zohledněno rozhodnutí o stupni invalidity Okresní správy pro posuzování invalidity v Lubani ze dne 16. 10. 2013. Takový postup je podle stěžovatelky v rozporu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2015, čj. 4 Ads 155/2015-25. Stěžovatelka dále v kasační stížnosti také popsala zdravotní problémy, které ji sužují.

IV.

[7] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu ve vztahu k námitkám nezapočtení některých dob pojištění. Pokud jde o námitku

nezapočtení doby od 19. 4. 1991 do 30. 6. 1991, po kterou měla být žalobkyně zaměstnána na pracovišti „Obchodní dům Ještěd Snack-bar“ v Liberci, žalovaná uvedla, že z evidenčního listu důchodového pojištění jednoznačně vyplývá, že uvedený pracovní poměr skončil již k 18. 4. 1991. Samotná pracovní smlouva uzavřená na dobu určitou do 30. 6. 1991 nepostačuje k prokázání skutečnosti, že pracovní poměr skutečně trval až do 30. 6. 1991 a neskončil dříve. Stěžovatelka mohla k prokázání svých tvrzení doložit jiný listinný důkaz, například výplatní pásky, kterými by zpochybnila věrohodnost ve správním spise založených evidenčních listů důchodového pojištění. Nic takového však žalované nepředložila.

[8] V otázce započtení zaměstnání stěžovatelky od 1. 2. 1994 do 31. 10. 1994 na pracovišti „Casino“ v Liberci se žalovaná plně ztotožnila se závěry krajského soudu. Uvedla, že důkazy provedené krajským soudem jsou bezrozporné a jednoznačně z nich vyplývá, že pracovní poměr stěžovatelky započal teprve dne 1. 11. 1994.

[9] Za nedůvodnou označila žalovaná stěžovatelčinu námitku neuznání rozhodnutí o stupni invalidity vydaného polským nositelem důchodového pojištění. Žalovaná si je vědoma povinnosti v řízení o nároku na invalidní důchod zohlednit lékařské nálezy, posudky či rozhodnutí jiného unijního státu. V nyní projednávané věci je však rozhodováno o nároku na starobní, nikoli na invalidní důchod. Námitka stěžovatelky proto nemůže být důvodná. Žalovaná upozornila na skutečnost, že o nároku na invalidní důchod stěžovatelky v minulosti rozhodla samostatným rozhodnutím, kterým žádost stěžovatelky zamítla. Proti tomuto rozhodnutí se dále stěžovatelka neúspěšně bránila žalobou u krajského soudu v řízení sp. zn. 19 Ad 27/2013.

V.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Zákon o důchodovém pojištění v § 28 stanoví podmínky pro vznik nároku na starobní důchod. Skutečnost, že stěžovatelka dosáhla potřebné doby pojištění a dosáhla potřebného věku pro vznik nároku na starobní důchod, nebyla v projednávané věci zpochybňována. Podstatou sporu tak zůstalo, zda žalovaná stěžovatelce započetla do doby pojištění veškeré uznatelné doby a v důsledku toho, zda neměl být stěžovatelce přiznán starobní důchod ve vyšší částce, než v jaké jej přiznala žalovaná.

[13] Stěžovatelka v kasační stížnosti setrvala na svých námitkách, podle nichž jí žalovaná neprávem odmítla uznat za dobu pojištění dobu od 19. 4. 1991 do 30. 6. 1991, kdy podle svého tvrzení pracovala na pracovišti „Obchodní dům Ještěd Snack-bar“ v Liberci, a dále dobu od 1. 2. 1994 do 31. 10. 1994, kdy měla pracovat na pracovišti „Casino“ v Liberci.

[14] K době zaměstnání v „Obchodním domě Ještěd Snack-bar“ v Liberci Nejvyšší správní soud ověřil z přehledu dob pojištění uvedených v osobním listu důchodového pojištění stěžovatelky (č. l. 6 správního spisu), že je v něm vyznačena doba zaměstnání u

uvedeného zaměstnavatele od 1. 1. 1991 do 18. 4. 1991 (tj. 108 dnů). Další záznam o době pojištění je uveden teprve od 4. 6. 1992 do 31. 12. 1992.

[15] Stěžovatelka poukazovala na pracovní smlouvu ze dne 29. 3. 1991 uzavřenou mezi ní a J. J. jako zaměstnavatelem, jejíž fotokopie se nachází ve správním spise (č. l. 15 správního spisu), podle níž měla vykonávat práci servírky od 1. 4. 1991 s místem výkonu práce *„všechna pracoviště Snack baru"*. Uvedený pracovní poměr byl sjednán na dobu určitou od 1. 4. 1991 do 30. 6. 1991 se zkušební dobou jeden měsíc. Ačkoli z uvedené pracovní smlouvy vyplývá, že pracovní poměr stěžovatelky měl trvat do 30. 6. 1991, nelze z ní zjistit, zda pracovní poměr do tohoto data skutečně trval. Naopak z evidenčního listu důchodového pojištění vystaveného zaměstnavatelskou organizací s názvem „Snack bar – J., Soukenné nám. 460 04 Liberec" (č. l. 163 správního spisu) se podává, že stěžovatelka zde byla zaměstnána pouze do 18. 4. 1991. Doba zaměstnání tvrzená stěžovatelkou tak neodpovídá obsahu evidenčního listu důchodového pojištění založeného ve správním spise.

[16] Nejvyšší správní soud připomíná, že prokazovat doby pojištění a dosažené výdělky je možné kromě evidenčního listu i jiným způsobem. Závisí však na míře spolupráce pojištěnce (zde stěžovatelky), jaké důkazy k prokázání rozhodných skutečností navrhne, případně jaké sám v průběhu řízení předloží (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 12. 2016, čj. 3 Ads 279/2015-24). Stěžovatelka ani přes výzvu žalované ze dne 5. 12. 2014 k doložení dalších podkladů, z nichž by bylo možné vyjít při určení doby pojištění (kupř. zápočtový list, mzdové listy, výplatní pásky, evidenční list), neprokázala, že její pracovní poměr trval i v době od 19. 4. 1991 do 30. 6. 1991. Ze správního spisu taková skutečnost rovněž nevyplývá. Žalovaná proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nepochybila, pokud uvedeno dobu do doby pojištění nezapočetla. To správně dovodil i krajský soud.

[17] K námitce nezapočtení doby 1. 2. 1994 do 31. 10. 1994, po kterou měla stěžovatelka pracovat na pracovišti „Casino" v Liberci, Nejvyšší správní soud poukazuje na napadený rozsudek, v němž krajský soud shledal, že se tato doba do doby pojištění nezapočítává. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[18] Stěžovatelka tvrdila, že pracovala v restauraci „Casino" v Liberci již od 1. 2. 1994 (nikoli od 1. 11. 1994) do dne 31. 12. 1995, což dovozovala z dohody o rozvázání pracovního poměru uzavřené mezi ní a J. P., Restaurant výstaviště „Casino", Masarykova 24, Liberec 1 (č. l. 39 spisu krajského soudu). Stejně jako v kasační stížnosti sporovala datum počátku pracovního poměru. Krajský soud z dohody o rozvázání pracovního poměru zjistil, že je v ní uvedeno, že *„pracovní poměr mezi zaměstnavatelem a pracovníkem vzniklý na základě původní pracovní smlouvy ze dne I. II. 1994, včetně jejich pozdějších změn a doplňků se rozvazuje a končí dnem 31. 12. 1995 dohodou."* Osobní list důchodového pojištění eviduje jako počátek pracovního poměru datum 1. 11. 1994.

[19] Krajský soud dožádal Okresní soud v Liberci o provedení výslechu bývalého zaměstnavatele stěžovatelky J. P., který vypověděl, že předloženou dohodu určitě sepisoval a pokud byl dotázán na trvání pracovního poměru, pak uvedl, že podle této dohody pracovní poměr započal dnem 1. 11. 1994. Pokud by šlo o únor, byla by v dohodě uvedena číslovka „2" nikoli „II". V „Casinu", ve kterém stěžovatelka pracovala, provozoval svědek restauraci asi jeden rok, což odpovídá délce pracovního poměru stěžovatelky, pokud trval

od 1. 11. 1994 do 31. 12. 1995. Svědek také předložil pracovní smlouvu uzavřenou se stěžovatelkou dne 1. 11. 1994, v níž jako den jejího nástupu do zaměstnání a den vzniku pracovního poměru sjednali datum 1. 11. 1994. K této pracovní smlouvě svědek dále předložil potvrzení přihlášky a odhlášky zaměstnance (stěžovatelky) z pojištění, v nichž je jako „den vstupu do zaměstnání“ označeno datum 1. 11. 1994 a jako „datum skončení zaměstnání“ je zapsán den 31. 12. 1995. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že žalovaná stěžovatelce do doby pojištění správně nezapočetla dobu od 1. 2. 1994 do 31. 10. 1994. Důkazy svědčící o jiné době trvání pracovního poměru (před 1. 11. 1994) stěžovatelka v řízení nepředložila.

[20] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou, v níž stěžovatelka vytýkala žalované, že *„jí nebylo uznáno rozhodnutí či potvrzení o stupni invalidity Okresní správy pro posuzování invalidity v Lubani ze dne 16. 10. 2013.“*

[21] Nejvyšší správní soud předně upozorňuje, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou, a proto kvalita a preciznost ve formulaci stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti v podstatě předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2011, čj. 1 As 67/2011-108, a ze dne 23. 6. 2005, čj. 7 Afs 104/2004-54). Pro úspěch v kasačním řízení je tak rozhodující, jak správně a důkladně je stěžovatel schopen odůvodnit jím uplatněné námitky.

[22] Stěžovatelka, stejně jako v žalobě, sice poukazovala na skutečnost, že byla podle rozhodnutí polského nositele důchodového pojištění uznána invalidní, nekonkretizovala však, jak by podle ní měla tato skutečnost ovlivnit posouzení jejího nároku na starobní důchod. Nejvyšší správní soud proto uvedenou námitku přezkoumal pouze v rozsahu odpovídajícím míře obecnosti tohoto stížnostního bodu; pochybení žalované v tomto směru neshledal.

[23] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na skutečnost, že předmětem přezkumu v projednávané věci je rozhodnutí žalované o přiznání starobního důchodu, nikoli důchodu invalidního. Kasačnímu soudu je z úřední činnosti známo, že stěžovatelka v České republice neúspěšně žádala o přiznání invalidního důchodu. Proti rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti o invalidní důchod se bránila žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 3. 12. 2013, čj. 19 Ad 27/2013-62, zamítl. Kasační stížnost proti posledně uvedenému rozsudku Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 3. 6. 2014, čj. 9 Ads 46/2014-50, odmítl pro opožděnost. Námitky stěžovatelky, v nichž poukazovala na své zdravotní potíže a na polské rozhodnutí o stupni invalidity, se vztahují právě k uvedenému rozhodnutí o zamítnutí žádosti o invalidní důchod; to však není předmětem přezkumu v projednávané věci, a proto jsou námitky neopodstatněné.

[24] Jak již správně poukázala žalovaná v napadeném rozhodnutí, invalidní důchod, který podle svého tvrzení stěžovatelka pobírá v Polsku, nemá vliv na výši starobního důchodu vypláceného českým nositelem důchodového pojištění. Z hlediska doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod pak Nejvyšší správní soud doplňuje, že stěžovatelka podmínky § 29 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění splňuje (stěžovatelka získala potřebnou dobu pojištění) a invalidní důchod by mohl být při rozhodování o nároku na starobní důchod zohledněn pouze jako náhradní doba pojištění podle § 12 odst. 1 ve spojení s § 5 odst. 2 písm. f) zákona o důchodovém pojištění, pokud

by stěžovatelka byla poživatelkou invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně z českého pojištění. Tak tomu však v případě stěžovatelky prokazatelně nebylo.

[25] Poukaz stěžovatelky na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2015, čj. 4 Ads 155/2015-25, je také nepřípadný. Soud v něm vyslovil názor, podle nějž je správní orgán povinen v řízení o žádosti o invalidní důchod k námitce žadatele přihlédnout k posudku o invaliditě vyhotovenému slovenskými orgány a vysvětlit, proč se od skutkových zjištění v něm uvedených odchyluje. V nyní projednávané věci je však posuzována správnost rozhodnutí o přiznání starobního nikoli invalidního důchodu; proto závěry poukazovaného rozsudku nejsou v souzené věci použitelné.

[26] Z právě uvedeného důvodu též úvahy krajského soudu na stranách 3 a 4 napadeného rozsudku týkající se invalidního důchodu stěžovatelky, jakkoliv nejsou obecně vzato nesprávné, jdou mimo rámec předmětu řízení; vztahují se k posuzování zdravotního stavu pro účely určení stupně invalidity. O invaliditě stěžovatelky však žalovaná v nyní projednávané věci nerozhodovala. Správnost závěrů krajského soudu v meritu věci (o výši starobního důchodu a započtení doby pojištění) to nikterak neovlivňuje.

[27] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaná pro účely posouzení nároku na starobní důchod započetla stěžovatelce veškerou prokázanou dobu pojištění. Jinou dobu pojištění provedeným šetřením žalovaná nezjistila, a ani stěžovatelka ji nijak neprokázala.

VI.

[28] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[29] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

[30] Stěžovatelce byla v řízení před Nejvyšším správním soudem ustanovena advokátka. Náklady ustanoveného advokáta platí stát. V řízení o kasační stížnosti učinila zástupkyně stěžovatelky jeden úkon právní služby spočívající v sepisu kasační stížnosti v částce 1 000 Kč podle § 7, § 9 odst. 2 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Součástí nákladů řízení je i náhrada hotových výdajů s tímto úkonem souvisejících v částce 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatelky je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se náhrada nákladů za zastupování o tuto daň ve výši 273 Kč (tj. 21 % z částky 1 300 Kč). Celková částka nákladů ustanovené zástupkyně, která činí 1 573 Kč, bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. října 2017

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu